

Volby rad zaměstnanců 2026

Rady zaměstnanců – důležití aktéři v Německu!

Od 1. března do 31. května 2026 v Německu proběhnou volby rad zaměstnanců. V desetitisících podnicích si zaměstnanci zvolí své zástupkyně a zástupce v radách zaměstnanců. Rada zaměstnanců je orgánem zastupujícím zájmy zaměstnankyň a zaměstnanců vůči zaměstnavateli a zajišťuje tak spoluměření a demokracii na pracovišti. Volby rad zaměstnanců se konají nejméně jednou za čtyři roky.

Kdo zastupuje mé zájmy při problémech?

V Německu na rozdíl od Česka v podnicích nepůsobí odborové organizace. Při problémech na pracovišti jsou nejdůležitějšími kontaktními subjekty rady zaměstnanců. Rada zaměstnanců je zákonným zastoupením zájmů zaměstnanců na pracovišti. Zpravidla úzce spolupracuje s příslušným odborovým svazem, který jí také podporuje. Mimoto v některých podnicích existují tzv. odboroví důvěrníci, na něž se mohou obracet členové odborů pracující v daném podniku.

Důležité upozornění: V případě sporů mají nárok na právní ochranu pouze členové odborů.

Jaké jsou úkoly rady zaměstnanců?

Rada zaměstnanců zastupuje zájmy zaměstnanců na podnikové úrovni. Dohlíží nad tím, aby zaměstnavatel dodržoval platné zákony, vyhlášky, nařízení a předpisy BOZP či kolektivní smlouvy a podnikové dohody.

Rada zaměstnanců

- musí dát souhlas s přijetím nových zaměstnanců,
- stará se o spravedlivé zařazení zaměstnanců do mzdových tříd,
- spoluměří o pracovních podmínkách: začátku a konci pracovní doby, přestávkách, přesčasech, pracovní pohotovosti, práci na zkrácený/částečný úvazek, pružné/kouzavé pracovní době atd.,
- projednává se zaměstnavatelem každou výpověď,
- zasazuje se za práva učňů,
- dbá o bezpečnost a ochranu zdraví při práci.

Rada zaměstnanců se zasazuje za rovné zacházení se všemi zaměstnanci a za integraci zahraničních zaměstnanců. Národnost, náboženství apod. nesmějí hrát žádnou roli. K jejím úkolům patří také navrhovat opatření na boj proti rasismu a xenofobii v podniku.

✓	Sociální záležitosti
Rada zaměstnanců má právo na spoluměření ve všech otázkách úpravy pracovní doby a základních principů odměňování. Přitom musí být dodrženy zákonné předpisy a ustanovení platných kolektivních smluv.	<ul style="list-style-type: none">• umístění pracovní doby a její rozvržení• klouzavá pracovní doba, konta pracovní doby, práce na směny• dovolená• vyplácení mezd/výdělků• podniková úprava odměňování• stanovení akordů, prémie a výkonnostních složek mzdy

✓	Personální záležitosti a odborné vzdělávání
Rada zaměstnanců má právo spoluměřit v otázkách personální politiky. Musí s ní být projednáno přijetí nových zaměstnanců, zařazení do mzdových tříd i přeřazení do jiných tříd, převedení na jinou práci a výpovědi.	<ul style="list-style-type: none">• přijímání nových zaměstnanců či jejich převedení na jinou práci• pracovní posudky• výpovědi• personální plánování• odborné vzdělávání a příprava• další odborné vzdělávání• zajištění pracovních míst

✓	BOZP a návrh pracovišť
Ochrana a prevence v zájmu zaměstnanců. Cílem je efektivní implementace zákonných předpisů BOZP na pracovišti.	<ul style="list-style-type: none">• prevence pracovních úrazů a nemocí z povolání• prevence zdravotních rizik• obecné úkoly v oblasti ochrany životního prostředí a BOZP• humanizace práce• úprava pracovních postupů a pracovního prostředí

✓	Hospodářské záležitosti
Rada zaměstnanců musí být informována o hospodářské situaci podniku či o důležitých plánech i jejich dopadech na zaměstnance a spoluměří.	<ul style="list-style-type: none">• organizační změny podniku• zajištění rovnováhy zájmů• sociální plán• hospodářský výbor v podnicích, které mají zpravidla více než 100 zaměstnanců

Existuje rada zaměstnanců v každém podniku?

Bohužel ne. Zásadně platí, že radu zaměstnanců lze založit v každém podniku s 5 a více zaměstnanci oprávněnými volit. Ovšem rady zaměstnanců existují jen tam, kde se najde dost angažovaných zaměstnanců ochotných založit radu zaměstnanců.

Kteří zaměstnanci jsou oprávněni volit?

Oprávnění volit mají všichni zaměstnanci podniku, kteří dosáhli věku 16 let. Agenturní zaměstnanci mají právo volit v podniku, v němž vykonávají práci, od prvního dne jejich dočasného přidělení, pokud jsou do tohoto podniku přiděleni k výkonu práce na dobu delší než tři měsíce. Občanství ani místo bydliště nehrají roli.

Mohu být členem rady zaměstnanců i jako přeshraniční pracovník z Česka?

Jasně! Kandidovat ve volbách může každý zaměstnanec starší 18 let, který je v podniku či koncernu zaměstnán nejméně šest měsíců. Pokud daný podnik existuje méně než šest měsíců, udělá se výjimka. Občanství ani místo bydliště nehrají roli.

Agenturní zaměstnanci nemohou kandidovat do rady zaměstnanců v podniku uživatele. Mohou však kandidovat do rady zaměstnanců v agentuře práce, která je k uživateli dočasně přidělila.

Mohu dostat výpověď, když jsem členem rady zaměstnanců a zaměstnavateli se to nelíbí?

Ne! Právě naopak! Na členy rady zaměstnanců se vztahuje zvláštní ochrana před výpovědí. Byť se třeba zaměstnavateli nelíbí, že byl někdo zvolen do rady zaměstnanců, nemůže mu jen tak dát výpověď. Podle § 15 zákona o ochraně před výpovědí (KSchG) platí zákaz jednostranného rozvázání pracovního poměru zaměstnavatelem řádnou výpovědí danou členům rady zaměstnanců. Ochrana před výpovědí začíná dnem navržení kandidatury a končí rok po ukončení členství v radě zaměstnanců.

Kolik členů má rada zaměstnanců?

To závisí na celkovém počtu zaměstnanců. V podnicích s 5 až 20 zaměstnanci oprávněnými volit se rada zaměstnanců skládá z jedné osoby, u 21 až 50 zaměstnanců ze tří členů, u 51 až 100 zaměstnanců ze sedmi členů, u 201 až 400 zaměstnanců z devíti členů atd. Odstupňování počtu členů je upraveno v zákoně o organizaci pracovních vztahů v podnicích (BetrVG). V podnicích s 200 a více zaměstnanci je jeden z členů rady zaměstnanců uvolněn pro výkon funkce zástupce zaměstnanců.

<https://dejure.org/gesetze/BetrVG/9.html>

Co to je „zastoupení mladých a učňů“ (Jugend- und Auszubildendenvertretung – JAV)?

Tzv. zastoupení mladých a učňů (JAV) je orgánem zastupujícím zájmy mladistvých zaměstnanců (do 18 let) a učňů (do 25 let) v podniku. Stejně jako rada zaměstnanců se stará o dodržování platných zákonů, vyhlášek, nařízení a předpisů BOZP či kolektivních smluv a podnikových dohod. Těžištěm činnosti jsou otázky odborného vzdělávání a přípravy a převzetí učňů po vyučení do pracovního poměru. Volí se v podnicích s nejméně 5 zaměstnanci mladšími 18 let nebo učni zaměstnanými v učebním poměru, kteří ještě nedosáhli věku 25 let.

Kdo jsou odboroví důvěrníci v podniku?

Odboroví důvěrníci mají jiný úkol než rada zaměstnanců. Rada zaměstnanců je zákonným zastoupením všech zaměstnanců daného podniku, zatímco odboroví důvěrníci jsou mluvčími členů odborů, kteří je volí, a zastupují jejich zájmy.

Kdo nám poskytne podporu při volbě rady zaměstnanců?

Rada zaměstnanců nevzniká pouhým založením, nýbrž je demokraticky volena všemi zaměstnanci. Jedná se o orgán chráněný zákonem o organizaci pracovních vztahů v podnicích (BetrVG), při jehož ustavení je nutno dodržet určité právní předpisy a proceduru voleb. Proto byste si měli vyžádat podporu.

Odborový svaz příslušný pro váš podnik vám poskytne podporu při volbě rady zaměstnanců i při její následné činnosti. Odborníci odborového svazu znají právní základy či byrokratická úskalí a vědí, co dělat v případě, když se zaměstnavatel pokusí zabránit volbě rady zaměstnanců.

Pokud nevíte, který odborový svaz je příslušný pro váš podnik, obraťte se na odborový svaz, jehož jste členkou/členem, nebo na místní kancelář Německé konfederace odborových svazů DGB. Tam vám poradí, na koho se můžete obrátit.

✓ Kontakt na odborový svaz

